

מספר הקורס: 1030314

שם הקורס בעברית: אפיסטמולוגיה ומטאפיזיקה

שם הקורס באנגלית: Epistemology and Metaphysics

שנה"ל: תשפ"ד

שם המרצה: ד"ר אולה סולומיאק

שם תכנית הלימודים: התוכנית הבינתחומית בפילוסופיה ובהגות יהודית

סיווג הקורס: שו"ס

משך והיקף הקורס: סמסטר א, 2 ש"ס

נקודות זכות אקדמיות: 2 נ"ז

דרישות קדם: נושאים בפילוסופיה אנליטית

מועד שעות הקבלה: יום ה', 13:00-12:00

פרטי קשר של המרצה: ollas@shalem.ac.il

תיאור הקורס:

נתמקד בכמה דיונים בולטים באפיסטמולוגיה ובמטאפיזיקה שעולים בפילוסופיה האנליטית העכשווית. נתמקד בעיקר בארבעה נושאים, ונקרא כשלושה מאמרים מרכזיים בכל נושא. ארבעת הנושאים הם:

1. ספקנות ותגובות לספקנות – איך ניתן להשיב לספקן לגבי קיום העולם החיצוני? איך הידיעה שלנו לגבי העולם החיצוני מוצדקת?
2. מבנה הידיעה וההצדקה – האם כל הידיעה שלנו בנויה על בסיס ידיעה יסודית ומובטחת? אם כן, האם / איך ניתן להצדיק את הידיעה שבאותו בסיס?
3. מהות הזמן – האם הזמן ממשי? האם יש הבדל מטאפיזי בין ההווה לבין העבר והעתיד? מה היחס בין חווית הזמן למהותו המטאפיזית?
4. פונדמנטליות (fundamentality) – מה היחס בין "רמות" שונות של המציאות (רמות פחות בסיסיות והרמות היותר בסיסיות שעליהן הן עומדות, כגון ביולוגיה ביחס לפיזיקה)? האם יש רמה בסיסית של המציאות שבה כל שאר הקיום תלוי? מה היחס בין מהות (essence) להכרח, ואיך כל אחד מהם קשור לפונדמנטליות?

תוך כדי דיון במאמרים הנבחרים, נכיר מגוון של מושגים, שאלות, ותיאוריות באפיסטמולוגיה ובמטאפיזיקה, וגם נכיר לעומק את המתודולוגיה המאפיינת את הפילוסופיה האנליטית העכשווית.

מטרות הקורס:

לקורס יש שתי מטרות: המטרה הראשונה היא להציג כמה מהנושאים הבולטים באפיסטמולוגיה ובמטאפיזיקה בפילוסופיה האנליטית העכשווית, דרך דיון במאמרים נבחרים. המטרה השנייה היא לעזור לסטודנט לפתח את הכלים הנדרשים לקריאה ולכתיבה מתקדמת בפילוסופיה אנליטית, כולל עיון וניתוח של טיעונים, הבחנה מדויקת בין טענות, חשיבה פילוסופית עצמאית, וכתובה ברורה ומדויקת.

חובות הקורס והרכב הציון בקורס:

לקראת כל שיעור יעלה לאתר הקורס המאמר שיש לקרוא לקראתו. כל שבוע ידרשו הסטודנטים לכתוב **שאלה אחת** על המאמר (ממשפט אחד עד חצי עמוד), שתוגש עד השעה 12:00 ביום השיעור. סטודנטים מצופים לבוא לכל שיעור מוכנים לדיון בנושא המאמר ובשאלות שהוגשו לאותו שבוע. הציון לשאלות אלו יינתן פעם לשלושה שבועות על בסיס המאמץ שהן משקפות בלבד – ניקוד מלא יינתן לכל שאלה שמראה מאמץ רציני להבין את המאמר ולהגיב אליו. כעבודת סיום, בין 2,500-3,500 מילים, על נושא ממוקד מהנושאים של הקורס. תהיה אפשרות לבחור את נושא העבודה בהתאם לאישור המרצה.

- שאלות שבועיות: 25%
- עבודת סיום: 75%

- ציון עובר בקורס: 60
- יש לקרוא את קריאת החובה לקראת כל שיעור.

פירוט השיעורים

שיעור מס' 1: מבוא לשאלות הקורס: על הקיום והידיעה, ועל מבנה הקיום והידיעה
אין קריאת חובה

שיעור מס' 2: ספקנות לגבי העולם החיצוני: האם אנו יודעים שהעולם החיצוני קיים?
קריאות חובה:

Stroud, B. "The Problem of the External World" (1984). *The Significance of Philosophical Skepticism*. Oxford: Clarendon Press, pp. 7-25.

Moore, G.E. "Proof of an External World" (1968). *Philosophical Papers*, New York: Collier Books. pp. 144-148.

שיעור מס' 3: תגובות לספקנות: איך ניתן להגיב לספקן לגבי העולם החיצוני?
קריאת חובה:

Pryor, J. "What's Wrong with Moore's Argument?" (2004). *Philosophical Issues* 14, pp. 349-376.

שיעור מס' 4: תגובות לספקנות – המשך: איך הידיעה שלנו לגבי העולם החיצוני מוצדקת?
קריאת חובה:

Sosa, E. "How to Defeat Opposition to Moore" (1999). *Philosophical Perspectives* 13, pp. 141-153.

קריאה מומלצת:

Audi, R. *Epistemology: A Contemporary Introduction to the Theory of Knowledge*, Chapter 10 (1998). Routledge, pp. 277-312.

שיעור מס' 5: מבנה הידיעה וההצדקה: האם כל הידיעה שלנו בנויה על בסיס ידיעה יסודית ומובטחת?
קריאת חובה:

Chisholm, R. "The Myth of the Given" (1964). *Philosophy*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall, pp. 261-286.

קריאה מומלצת:

Audi, R. *Epistemology: A Contemporary Introduction to the Theory of Knowledge*, Chapter 7 (1998). Routledge, pp. 174-207.

שיעור מס' 6: מבנה הידיעה וההצדקה: קוהרנטיזם (Coherentism)
קריאת חובה:

Bonjour, L. "Can Empirical Knowledge Have a Foundation?" (1978). *American Philosophical Quarterly* 15:1, pp. 1-13.

קריאה מומלצת:

Alston, W. P. "Level-Confusions in Epistemology" (1980). *Midwest Studies in Philosophy* 5, pp. 135-150.

שיעור מס' 7: מבנה הידיעה וההצדקה: מסדתנות (Foundationalism)
קריאת חובה:

Goldman, A. "What Is Justified Belief?" (1979). *Justification and Knowledge*, G. Pappas (ed.), Dordrecht: Reidel, pp. 1-23.

קריאה מומלצת:

Goldman, A. "Immediate Justification and Process Reliabilism" (2008). *Epistemology: New Essays*. Q. Smith (ed.), Oxford University Press, pp. 63-82.

שיעור מס' 8: מהות הזמן: הפרדוקס של מקטגרט

קריאת חובה:

McTaggart, J.E.M. "The Unreality of Time" (1908). *Mind* 17, pp. 456-473.

קריאה מומלצת:

Sider, T. "Four-Dimensionalism" (1997). *The Philosophical Review* 106:2, pp. 197-231.

שיעור מס' 9: מהות הזמן: אטרנליזם וחווית הזמן

קריאת חובה:

Paul, L.A. "Temporal Experience" (2010). *The Journal of Philosophy* 107:7, p. 333-359.

שיעור מס' 10: מהות הזמן: פרזנטיזם

קריאות חובה:

Prior, A.N. "The Notion of the Present" (1970). *Studium Generale* 23, pp. 245-248.

Markosian, N. "A Defense of Presentism" (2004). In Zimmerman (ed), *Oxford Studies in Metaphysics*, vol. 1, Oxford: Oxford University Press, pp. 47-67, 78-82.

שיעור מס' 11: פונדמנטליות: מה היחס בין מהות (essence) להכרח, ואיך כל אחד מהם קשור לפונדמנטליות?

קריאת חובה:

Fine, Kit. "Essence and Modality" (1994). *Philosophical Perspectives* 8, pp. 1-16.

קריאה מומלצת:

Lowe, E.J. "Two Notions of Being: Entity and Essence" (2008). *Royal Institute of Philosophy Supplement* 62, pp. 23-48.

שיעור מס' 12: פונדמנטליות: מה יש בבסיס המציאות?

קריאת חובה:

Schaffer, J. "Monism: The Priority of the Whole" (2010). *Philosophical Review* 119:1, pp. 31-50, 60-65.

קריאה מומלצת:

Schaffer, J. "On What Grounds What" (2009). In Chalmers, D., Manley, D., Wasserman, R. (eds.), *Metametaphysics: New Essays on the Foundations of Ontology*. Oxford University Press, pp. 347-379.

שיעור מס' 13: פונדמנטליות: איך ניתן להבין את היחס בין "רמות" שונות של המציאות?
קריאת חובה:

Dasgupta, S. "The Possibility of Physicalism" (2015). *The Journal of Philosophy* 111:9-10, pp. 557-592.